

WEBINAR CHANNUKKAH E TESHUVAH

Martedì 1 Dicembre 2020

Rav Amedeo Spagnoletto

CICLO WEBINAR TESHUVAH

Dicembre 2020- maggio 2021
Channukkah – Purim
Pesach – Shavuot

Info: cultura@ucei.it

REGOLE CHANUCCÀ
MISHNÈ TORÀ RAMBAM

בבית שני כְּשִׁמְלֵכִי וְאֵין גְּזָרוֹ גְּזָרוֹת עַל :
יִשְׂרָאֵל וּבִטְלוּ דִתְּם וְלֹא הֵנִיחוּ אוֹתָם
לְעֶסֶק בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת. וּפְשָׁטוּ יָדָם
בְּמִמוֹנָם וּבְבִנּוּתֵיהֶם וְנִכְנְסוּ לְהִיכֵל וּפְרָצוּ
בּוֹ פְרָצוֹת וְטָמְאוּ הַטְּהָרוֹת. וְצָר לָהֶם
לְיִשְׂרָאֵל מְאֹד מִפְּנֵיהֶם וּלְחֻצוֹם לַחַץ גָּדוֹל
עַד שֶׁרָחַם עֲלֵיהֶם אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
וְהוֹשִׁיעַם מִיָּדָם וְהִצִּילָם וּגְבְּרוּ בְּנֵי
חֲשִׁמוֹנָי הַכַּהֲנִים הַגְּדוֹלִים וְהַרְגוּם
... שֶׁגְּבְּרוּ יִשְׂרָאֵל. וְהוֹשִׁיעוּ יִשְׂרָאֵל מִיָּדָם
עַל אוֹיְבֵיהֶם וְאָבְדוּם בְּכ"ה בְּחֹדֶשׁ כֶּסֶל
הָיָה וְנִכְנְסוּ לְהִיכֵל וְלֹא מָצְאוּ שֶׁמֶן טְהוֹר
בְּמִקְדָּשׁ אֲלֹא פָּךְ אֶחָד וְלֹא הָיָה בּוֹ
לְהַדְלִיק אֲלֹא יוֹם אֶחָד בְּלֶבֶד וְהַדְלִיקוּ
מִמֶּנּוּ נְרוֹת הַמַּעֲרָכָה שְׁמוֹנָה יָמִים עַד
שֶׁכִּתְּשׁוּ זֵיתִים וְהוֹצִיאוּ שֶׁמֶן טְהוֹר:

וּמִפְּנֵי זֶה הִתְקִינוּ ... וּמִדְּלִיקִין בְּהֵן הַנְּרוֹת
בְּעָרֵב עַל פְּתַחֵי הַבָּתִּים בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה
מִשְׁמוֹנֵת הַלַּיְלוֹת לְהַרְאוֹת וּלְגַלּוֹת הַנֶּס.
וַיָּמִים אֵלּוּ הֵן הַנִּקְרָאִין חֲנֻכָּה

BRANO TALMUD
SHABBAT 21 b

מֵאֵי חֲנוּכָּה? ...
שְׁכַשְׁנִכְנְסוּ יוֹנִים לְהִיכֵל
טָמְאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים
שֶׁבַּהִיכֵל. וְכִשְׁגְּבְּרָה
מַלְכוּת בֵּית חֲשִׁמוֹנָי
וְנִצְחוּם, בְּדָקוּ וְלֹא מָצְאוּ
אֲלֹא פָּךְ אֶחָד שֶׁל שֶׁמֶן
שֶׁהָיָה מוֹנַח בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל
כֹּהֵן גָּדוֹל, וְלֹא הָיָה בּוֹ
אֲלֹא לְהַדְלִיק יוֹם אֶחָד.
נַעֲשֶׂה בּוֹ נֶס וְהַדְלִיקוּ
מִמֶּנּוּ שְׁמוֹנָה יָמִים. לְשָׁנָה
אַחֶרֶת קָבְעוּם וְעָשְׂאוּם
יָמִים טוֹבִים בְּהִלָּל
וְהוֹדָאָה.

HA-NEROT HALLALU

הַנְּרוֹת הַלָּלוּ אֲנַחְנוּ מִדְּלִיקִים,
עַל הַנְּסִים וְעַל הַפּוֹרְקָן וְעַל
הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל
הַנְּפִלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמוֹת, שְׁעֵשִׂית
לְאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הֵם בְּזִמְנָן
הַזֶּה, עַל יְדֵי כֹהֲנֵי הַקְּדוֹשִׁים
וְכָל שְׁמוֹנֵת יָמֵי הַחֲנֻכָּה, הַנְּרוֹת
הַלָּלוּ קִדְּשׁ הֵם, וְאֵין לָנוּ רְשׁוּת
לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, אֲלֹא לְרֹאוֹתָם
בְּלֶבֶד, כְּדֵי לְהוֹדוֹת לַשֶּׁמֶךְ, עַל
נִסֵּיךְ וְעַל נְפִלְאוֹתֶיךָ וְעַל
יְשׁוּעוֹתֶיךָ:

AGGIUNTA ALLA AMIDÀ

עַל הַנְּסִים וְעַל הַפּוֹרְקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל
הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַנְּפִלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמוֹת
שְׁעֵשִׂית לְאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הֵם בְּזִמְנָן הַזֶּה
בַּיָּמִים מִתְּתִיָּהוּ בֶן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חֲשִׁמוֹנָי
(י"ג חֲשִׁמוֹנָי) וּבְנָיו
כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמֶּךָ
יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחַם תּוֹרְתְךָ וּלְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי
רְצוֹנְךָ
וְאַתָּה, בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, עֲמַדְתָּ לָהֶם בְּעַת
צָרָתָם: רַבַּת אֶת רִיבָם דָּנַתְּ אֶת דִּינָם נִקְמַתְּ
אֶת נִקְמַתָם מִסֶּרֶת גְּבוּרִים בְּיַד חַלְשִׁים
וְרַבִּים בְּיַד מַעֲטִים וְטָמְאִים בְּיַד טְהוּרִים
וְרַשְׁעִים בְּיַד צְדִיקִים וְזָדִים בְּיַד עוֹסְקֵי
תּוֹרְתְךָ וְלָךְ עֲשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ בְּעוֹלְמָךְ
וְלַעֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל עֲשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה וּפְרָקָן
כִּהְיִוּם הַזֶּה. וְאַחֵר כָּךְ, בָּאוּ בְּנֵיךָ לְדַבֵּיר בֵּיתְךָ
וּפְנוּ אֶת הַיִּכְלָךְ וְטָהְרוּ אֶת-מִקְדָּשְׁךָ וְהַדְלִיקוּ
נְרוֹת בְּחֻצְרוֹת קִדְּשָׁךְ וְקָבְעוּ שְׁמוֹנֵת יָמֵי
חֲנֻכָּה בַּהִלָּל וּבַהוֹדָאָה. וְכַשֵּׁם שֶׁעֲשִׂיתָ
עִמָּיהֶם נֶס כֵּן עֲשֵׂה עִמָּנוּ פֶּלֶא וְנִסִּים בַּעַת
הַזֹּאת וְנוֹדָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֵלָה

BRAINSTORMING
INIZIALE:
domande da porre
agli allievi

Come celebriamo
chanuccà?

Qual è la mizvà
positiva di
chanuccà?

Quale è la mizvà
negativa di
chanuccà?

Con l'accensione cosa
celebriamo ?

CONFRONTO TRA I TESTI DELLE FONTI

Da dove sappiamo
che chanuccà esiste?

Da dove impariamo
le regole di chanuccà?

Da dove sappiamo che chanuccà esiste?

הַנֵּרוֹת הַלְלוּ אֲנַחְנוּ מִדְּלִיקִים, עַל הַנְּסִים וְעַל
הַפְּוִרְקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל
הַנְּפִלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמוֹת, שְׁעֵשִׁית לְאַבוֹתֵינוּ
בְּיָמִים הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה, עַל יְדֵי כְּהֻנֵּיךְ
הַקְּדוֹשִׁים.

וְכָל שְׂמוֹנֵת יָמֵי הַחֲנֻכָּה, הַנֵּרוֹת הַלְלוּ קִדְשׁ
הֵם, וְאִין לָנוּ רְשׁוֹת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, אֲלֵא
לְרֹאוֹתֵם בְּלִבְד, כְּדֵי לְהוֹדוֹת לְשִׁמְךָ, עַל נְסִיךָ
וְעַל נְפִלְאוֹתֶיךָ וְעַל יְשׁוּעוֹתֶיךָ:

הַנֵּרוֹת הַלְלוּ

Insegnare agli alunni a
cantarlo

עַל הַנְּסִים

Aggiunta all'Amidà

Da dove impariamo le regole di Chanuccà?

בֵּית שְׁנֵי כְּשִׁמְלֵי יוֹן גָּזְרוּ גְזָרוֹת עַל יִשְׂרָאֵל
וּבְטָלוּ דָתָם וְלֹא הִנִּיחוּ אוֹתָם לַעֲסֹק בְּתוֹרָה
וּבְמִצְוֹת. וּפְשָׁטוּ יָדָם בְּמִמוֹנָם וּבְבִנוֹתֵיהֶם
וְנִכְנְסוּ לַהִיכָל וּפָרְצוּ בוֹ פְרָצוֹת וְטָמְאוּ
הַטְּהָרוֹת. וְצָר לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל מְאֹד מִפְּנֵיהֶם
וְלִחְצוֹם לַחֵץ גָּדוֹל עַד שֶׁרַחַם עֲלֵיהֶם אֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ וְהוֹשִׁיעַם מִיָּדָם וְהִצִּילָם וּגְבָרוּ בְּנֵי
חֲשִׁמוֹנַי הַכֹּהֲנִים הַגְּדוֹלִים וְהַרְגוּם וְהוֹשִׁיעוּ
... שֶׁגְּבָרוּ יִשְׂרָאֵל עַל אוֹיְבֵיהֶם. יִשְׂרָאֵל מִיָּדָם
וְאֲבָדוּם בְּכ"ה בְּחֹדֶשׁ כֶּסֶלּוֹ הָיָה וְנִכְנְסוּ
לַהִיכָל וְלֹא מָצְאוּ שֶׁמֶן טְהוֹר בְּמִקְדָּשׁ אֲלֵא פֶךְ
אֶחָד וְלֹא הָיָה בוֹ לְהַדְלִיק אֲלֵא יוֹם אֶחָד
בְּלֵבד וְהַדְלִיקוּ מִמֶּנּוּ נִירוֹת הַמַּעֲרָכָה שְׁמוֹנָה
יָמִים עַד שֶׁכָּתְשׁוּ זֵיתִים וְהוֹצִיאוּ שֶׁמֶן טְהוֹר:
וּמִפְּנֵי זֶה הִתְקִינוּ ... וּמִדְּלִיקֵין בְּהֵן הַנִּירוֹת
בְּעָרֵב עַל פְּתַחֵי הַבָּתִּים בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה
מִשְׁמוֹנֵת הַלַּיְלוֹת לְהַרְאוֹת וְלַגְלוֹת הַנֶּס.
וַיָּמִים אֵלֶּה הֵן הַנִּקְרָאִין חֲנֻכָּה

מאי חנוכה? ... שְׁכַשְׁנִכְנְסוּ
יוֹנִים לַהִיכָל טָמְאוּ כָּל הַשָּׁמַיִם
שֶׁבַהִיכָל. וְכַשְׁגְּבָרָה מְלָכוֹת בֵּית
חֲשִׁמוֹנַי וְנִצְחוּם, בְּדָקוּ וְלֹא
מָצְאוּ אֲלֵא פֶךְ אֶחָד שֶׁל שֶׁמֶן
שֶׁהָיָה מוֹנַח בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כֹּהֵן
גָּדוֹל, וְלֹא הָיָה בוֹ אֲלֵא לְהַדְלִיק
יוֹם אֶחָד. נַעֲשֶׂה בוֹ נֶס וְהַדְלִיקוּ
מִמֶּנּוּ שְׁמוֹנָה יָמִים. לְשָׁנָה
אַחֶרֶת קִבְּעוּם וַעֲשׂוּם יָמִים
טוֹבִים בְּהִלָּל וְהוֹדָאָה

בְּבֵית שְׁנֵי כְּשִׁמְלֵי
י״

Le regole di
Chanuccà dal
Mishnè Torà

Nota storica: il
secondo Tempio

מאי חנוכה? ...

Dal Talmud
Trattato Shabbat
21b

Primo approccio
al Talmud

מאי חנוכה? ...
שכשנכנסו יונים להיכל
טמאו כל השמנים
שבהיכל. וכשגברה
מלכות בית חשמונאי
ונצחום, בדקו ולא מצאו
אלא פך אחד של שמן
שהיה מונח בחותמו של
כהן גדול, ולא היה בו
אלא להדליק יום אחד.
נעשה בו נס והדליקו
ממנו שמונה ימים. לשנה
אחרת קבעום ועשאו
ימים טובים בהלל
והודאה

Talmud Shabbat 21b

Nel Mishnè Torà c'è il crescere della tradizione
con l'aggiunta di nuovi elementi

בבית שני כשמלכי יון גזרו גזרות על ישראל ובטלו דתם ולא
הניחו אותם לעסק בתורה ובמצות. ופשטו ידם בממונם
ובבנותיהם ונכנסו להיכל ופרצו בו פרצות וטמאו הטהרות. וצר
להם לישראל מאד מפניהם ולחצום לחץ גדול עד שרחם עליהם
אלהי אבותינו והושיעם מידם והצילם וגברו בני חשמונאי הכהנים
...שגברו ישראל על הגדולים והרגום והושיעו ישראל מידם
אויביהם ואבדום בכ"ה בחדש כסלו היה ונכנסו להיכל ולא מצאו
שמן טהור במקדש אלא פך אחד ולא היה בו להדליק אלא יום
אחד בלבד והדליקו ממנו נרות המערכה שמונה ימים עד שכתשו
זיתים והוציאו שמן טהור:

ומפני זה התקינו ... ומדליקין בהן הנרות בערב על פתחי הבתים
בכל לילה ולילה משמונת הלילות להראות ולגלות הנס וימים אלו
הן הנקראין חנוכה

CONFRONTO TRA I TESTI DELLE FONTI

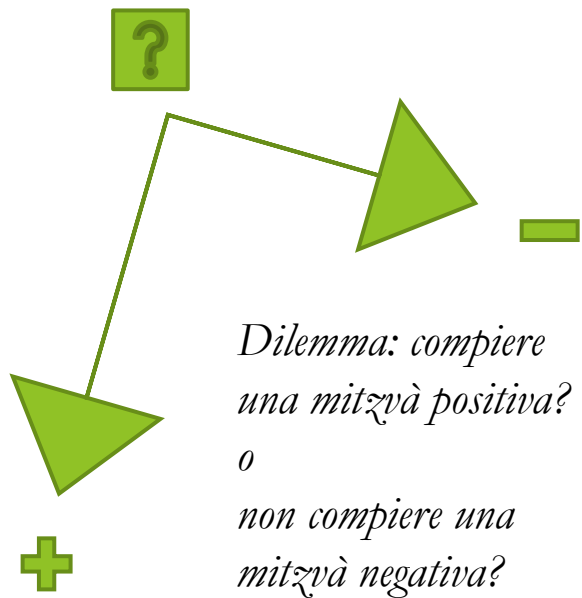
Esempio :

- in rosso evidenziate le espressioni relative all'antisemitismo "spirituale"
da Al hanissim:

להשפיהם תורתך ולהעבירם
מחקי רצונך

- in oro evidenziate le espressioni relative all'antisemitismo "fisico"
da Rambam Mishnè Torà

....ופשטו ידם בממונם ובבנותיהם
וצר להם לישראל מאד מפניהם
ולחצום לחץ גדול

COSA È LA TESHUVÀ OGGI?

COSA STIMOLA LA TESHUVÀ OGGI ?

Il miracolo dell'olio

Il miracolo della vittoria

L'antisemitismo

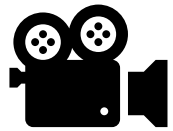
La mitzvà positiva

La mitzvà negativa

PROPOSTE DIDATTICHE DALLA SCUOLA EBRAICA DI TORINO:

«Pro o contro: dalla parte di chi?»
«Sei acqua o olio?»

**CORTO ANIMATO “HANUKKAH” DI MAURIZIO FORESTIERI
SU RAI GULP**

giovedì 10 dicembre alle ore 10:10 e 17:15

<https://www.afnews.info/wordpress/2020/12/02/il-corto-animato-hanukkah-di-maurizio-forestieri-finalista-ai-kidscreen-awards/>

Il corto animato “Hanukkah” di Maurizio Forestieri finalista ai Kidscreen Awards *Chaukkah – La festa delle luci*, cortometraggio in animazione diretto da Maurizio Forestieri, prodotto da **Rai Ragazzi** e da **Graphilm Entertainment** di Roma, ha ricevuto una nomination come migliore corto d’animazione per ragazzi ai **Kidscreen Awards 2021**, il più importante festival americano che celebra le migliori produzioni dell’anno della televisione e dell’intrattenimento digitale per bambini e ragazzi.

Il film è l’unico prodotto europeo tra i tre titoli selezionati in nomination, insieme a due avversari d’indiscusso prestigio quali un cortometraggio della Pixar per Disney+ e uno di Sesame Workshop.

Sceneggiato dal regista e da **Anna Lucia Pisanelli**, il cortometraggio racconta una storia di amicizia, coraggio e condivisione, piena di poesia e di spunti di riflessione, rivolta ai ragazzi e alle loro famiglie, con le voci di **Luisa Ranieri** e **Francesco Pannofino**. Attraverso la vicenda di fantasia della giovane pasticciera Anna, si scopre una delle feste più antiche e affascinanti che si celebrano in Italia e nel mondo, la festa ebraica di Hanukkah.

Il film, della durata di 15 minuti, tornerà su **Rai Gulp giovedì 10 dicembre per la festa ebraica di Hanukkah (alle ore 10:10 e 17:15)**, che ricorda il miracolo dell’olio del candelabro del Tempio di Gerusalemme, simbolo della festa delle luci.

In attesa delle vostre
sperimentazioni.....
cultura@ucei.it

חג חנוכה שמח